

Projectplan herinrichting waterlichaam Oosterbroekswaterleiding

Onderdeel van Programma 'Ruimte om te leven met Water'



Opsteller: Waterschap Groot Salland
Dokter van Thienenweg 1
8025 AL Zwolle

LEESWIJZER

Het projectplan Oosterbroekswaterleiding bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV (bijlagen) bevat vooral toelichtend kaartmateriaal en dwarsprofielen.

DEEL I WIJZIGING VAN OOSTERBROEKSWATERLEIDING

1. Aanleiding en doel

Het waterschap staat de komende jaren voor grote beleidsopgaven, waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Hierbij is de inrichting gebaseerd op het verkrijgen van een goede ecologische toestand. De realisatie van de opgaven is opgenomen in een uitvoeringsprogramma onder de naam 'Ruimte om te leven met water'. Daarnaast biedt het programma 'Ruimte om te leven met water' de kans om uitvoering te geven aan de 'Beheer- en Onderhoudsvisie watergangen 2050' en aan het 'Raamplan Recreatief medegebruik'.

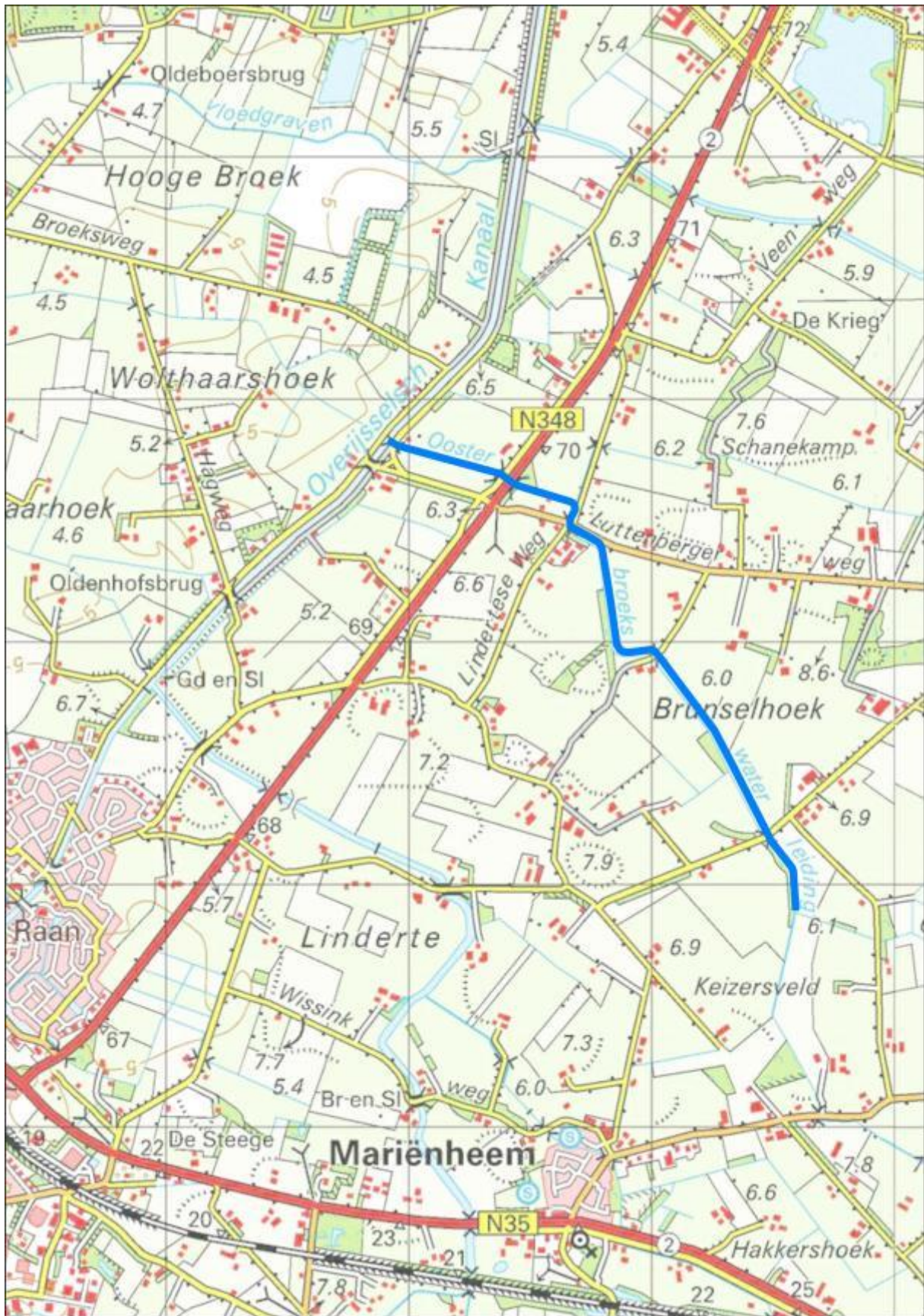
In het kader van het programma 'Ruimte om te leven met water', wordt een 35-tal projectgebieden, conform de 35 waterlichamen uit de KRW onderscheiden. De KRW heeft een resultaatverplichting naar de Europese Unie, dat wil zeggen dat de waterlichamen vóór 2015 moeten zijn heringericht. Met goede argumenten kan hiervan worden afgeweken. Het waterschap heeft besloten dat vóór 2015 in elk geval achttien waterlichamen aan de KRW zullen voldoen. Geprobeerd wordt dit zoveel mogelijk te combineren met de andere opgaven. De rest van de waterlichamen moet dan klaar zijn vóór 2021 en 2027.

Onderliggend projectplan betreft het aanpassen van het watersysteem van de Oosterbroekswaterleiding door het realiseren van natuurvriendelijke oevers, vispassages en realiseren beschaduwing, alsmede het aanleggen van enkele meebewegende bergingen voor het tijdelijk bergen van water. De bestaande peilen blijven gehandhaafd, met dien verstande dat een stuw voorzien wordt van een vispassage. Daarnaast zal de afvoercapaciteit van Oosterbroekswaterleiding aangepast worden om water meer vast te houden in het gebied. Wateroverlast wordt voorkomen door aanleg van lokale bergingen grenzend aan de hoofdwatergang en in de directe omgeving. Een verdere optimalisatie van het vasthouden van water door het verkleinen van de watergang is nog niet mogelijk omdat stroomopwaarts eerst de afvoercapaciteit teruggebracht moet worden om overlast te voorkomen. De landbouwfunctie blijft leidend voor het peilbeheer in dit waterlichaam.

De Oosterbroekswaterleiding is een hoofdwatergang voor de water af- en aanvoer. Het doorstroomprofiel voldoet hydraulisch aan de eisen en kent momenteel geen wateroverlastproblemen. In het bovenstroomse deel is de drooglegging zo groot dat enige verondieping mogelijk is. Het waterlichaam voldoet niet aan de verschillende wateropgaven vanuit de Waterbeleid 21e eeuw en Ruimte om te leven met water en de Kader Richtlijn Water (KRW). Vooral het gebrek aan voldoende stroming, stromingsdynamiek en gebrek aan beschaduwing zorgen ervoor dat kenmerkende planten en dieren ontbreken. Het waterschap gaat de watergang herinrichten zodat deze voldoet aan de verschillende wateropgaven. Recreatieve voorzieningen worden daar waar mogelijk meegenomen in het plan door de aanleg van wandelpaden het geven van gelegenheid voor hengelsport. Daarnaast worden de uitgangspunten genoemd in de vastgestelde Beheers- en Onderhoudsvisie 2050 meegenomen.

2. Ligging en begrenzing plangebied

De ligging van het plangebied evenals de ligging van de aan te passen watergangen onderdeel van het waterlichaam Oosterbroekswaterleiding staan weergegeven op de kaart in figuur 1.



Figuur 1 Overzichtkaart waterlichaam Oosterbroekswaterleiding

In droge perioden wordt vanaf Haarle water aangevoerd om de Oosterbroeksleiding en de zijwatergangen op peil te houden. De totale lengte van het waterlichaam is ca. 3 km. Het stroomgebied is 1.200 ha groot.

3. Uit te voeren onderdelen

Met de geplande werken wordt invulling gegeven aan de KRW-opgaven en aan de opgaven vanuit WB21, Waterlood en GGOR. Langs de Oosterbroekswaterleiding wordt uitvoering gegeven aan de Beheer en Onderhoud Visie watergangen 2050.

Het voorgenomen project bestaat uit de volgende (per beleidsopgave gerubriceerde) onderdelen:

- 1) WB21 / Waterlood
 - a) Herinrichten van de Oosterbroekswaterleiding en de zijwatergangen door waar mogelijk het doorstroomprofiel te verkleinen en of te verondiepen en te verbreden;
 - b) De aanleg van 7,6 ha waterberging;
 - c) Het realiseren van waterberging door het geheel dan wel gedeeltelijk afgraven van bij het waterschap in eigendom zijnde onderhoudspaden.
- 2) GGOR
 - a) Het waterbeheer in normale omstandigheden is vastgesteld volgens GGOR (Gewenst Gronden Oppervlaktewater Regime). De Oosterbroekswaterleiding ligt in een landbouwgebied waarop de peilen zijn afgestemd.
- 3) Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)
 - a) Taluds vergraven om daar waar mogelijk de aanwezige beschoeiingen te verwijderen en om meer ruimte te bieden voor water- en oeverbegroeiing (2,4 km natuurvriendelijke oever);
 - b) Het realiseren van meer stroming en stromingsdifferentiatie;
 - c) Aanleggen van plaatselijke verdiepingen voor vis (voor overwintering);
 - d) Het vispasseerbaar maken van de bestaande stuw;
 - e) Het creëren van minimaal 20% beschaduwing aan (bij voorkeur) de zuidwestzijde van de hoofdwatergang;
- 4) Beheer- en onderhoudvisie watergangen 2050
 - a) Onderhoud, beheer en inrichting langs de te herinrichten watergangen passen binnen de kaders van de Beheer- en onderhoudvisie watergangen 2050.
- 5) Recreatief medegebruik
 - a) Het realiseren van 2,5 km wandelroute gedeeltelijk over het eigendom van het waterschap.

In bijlage 1 zijn detailkaarten opgenomen met hierbij:

- Dwarsprofielen voor inzicht nieuwe situatie (1:100)
- Sfeerbeelden voor een indruk van de nieuwe gewenste situatie.

4. Beschikbaarheid gronden

Alle aangegeven maatregelen kunnen gerealiseerd worden op gronden die in eigendom zijn van het waterschap. Hiervoor is geen aanvullende verwerving noodzakelijk. Op de kaart in bijlage 1 zijn de bedoelde gronden aangegeven.

In de toekomst zal voor dit waterlichaam stroomopwaarts wel aanvullende verwerving plaatsvinden voor de realisatie van de resterende wateropgave in het stroomgebied.

5. Effecten van het plan

De voorgenomen maatregelen zullen bijdragen aan een verbetering van de biologische waterkwaliteit en de borging van de waterveiligheid. Door het creëren van natuurvriendelijke oevers met ondiep water, plaatselijk inbrengen van dood hout en door de vispassages ontstaat er meer diversiteit in de vegetatie. Door deze vegetatie gevarieerd te maaien ontstaat er variatie in stromingspatronen. Hierdoor ontstaat er een beter leefgebied voor vis en macrofauna wat direct bijdraagt aan het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen volgens de Europese Kaderrichtlijn Water. De verwachting is dat met deze maatregelen de opgaven voor de KRW gehaald worden. Daarnaast zal de voedselketen profiteren van de maatregelen.

Langs de randen van diverse agrarische gronden worden natuurvriendelijke oevers aangelegd op de eigendommen van het waterschap. Op de eigendomsgrens wordt een raster geplaatst en voor beheer overgedragen aan de aangelegen eigenaar. Tussen (nieuwe) insteek en raster blijft een zone van minimaal 30 cm. in oorspronkelijke staat.

De beschikbaarheid van ruimte om water te bergen betekent dat in tijden van veel neerslag een deel van het water geborgen kan worden in de geplande bergingen en ter plaatse van gecreëerde ruimte door afgegraven schouwpaden. De afvoercapaciteit via de Oosterbroekswaterleiding vermindert, maar wateroverlast wordt voorkomen door het inunderen van de aangelegde bergingen. Op deze wijze wordt zoveel mogelijk water vastgehouden in het gebied. Dit heeft als neveneffect dat de verdroging wordt tegengegaan.

Met de aanleg van deze bergingen wordt voldaan aan de bergingsopgave voor het plangebied dat direct afwatert op de Oosterbroekswaterleiding. De totale bergingsopgave voor het stroomgebied om het gebied WaterNoodproof te maken is 24 ha. In de komende jaren is aanleg van meer bergingsruimte binnen het stroomgebied (minimaal 17 ha) noodzakelijk.

6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

Aanpassing profiel:

Aanpassing van het profiel vindt plaats binnen huidige of nieuwe eigendomsgrenzen. Waar dat gewenst is worden veekeringen geplaatst op een afstand van 30 cm uit de nieuwe boveninsteek. Bestaande rasters die op de eigendomsgrens staan worden gehandhaafd en nieuwe rasters worden in de meeste gevallen op de eigendomsgrens geplaatst.

Waar mogelijk wordt het waterlichaam verbreed en verondiept, afhankelijk van de hoeveelheid beschikbare ruimte (dit talud zal variëren tussen 1:2 en 1:10). Het flauwe talud wordt ingericht voor meer ruimte voor waterberging en begroeiing. De taluds van de zijwatergangen krijgen een flauwer talud (taludhelling varieert afhankelijk van eigendomssituatie) voor meer ruimte voor waterberging en begroeiing in het natte profiel. De aanwezige beschoeiingen worden daarbij waar mogelijk verwijderd. Dit verbetert de ecologische potentie en komt ten goede aan de stabiliteit.

Aangekochte gronden langs de hoofdwatergang, zijwatergangen en in de directe omgeving worden benut voor de aanleg van waterbergingen en natuurvriendelijke oevers. Voor de Europese Kaderrichtlijn Water is het essentieel om in het waterlichaam voldoende variatie aan oevervormen, stroming en waterbodem te creëren. Met de huidige beschikbare ruimte zijn de mogelijkheden voor extra variatie echter beperkt. Tijdens de uitvoeringsfase zullen nabij waterbergingen en waar

mogelijk (geen negatieve consequenties peilbeheer) kleine versmallingen worden gerealiseerd met behulp van dood hout om zoveel mogelijk variatie te realiseren.

In bijlage 1 staan de toekomstige principe-profielen weergegeven.

Waterberging:

Aangekochte percelen langs de Oosterbroekswaterleiding en de zijwatergangen worden benut voor de aanleg van waterbergingen. Daarnaast wordt waterberging gerealiseerd door onderhoudspaden te vergraven.

De 7 waterbergingspercelen, met een gezamenlijke oppervlakte van 7,6 ha, worden aangelegd om tijdens piekafvoeren van de Oosterbroekswaterleiding tijdelijk het overtollige water te kunnen opvangen. Door niet dieper af te graven dan zomerpeil of Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) wordt voorkomen dat de waterberging drainerend gaat werken. De vrijkomende grond wordt zoveel als mogelijk in de directe omgeving afgezet en voor zover nodig van het werk afgevoerd. In de volgende tabel is per berging te zien tot hoever wordt afgegraven, hoe groot de berging wordt en hoeveel grond er afgegraven wordt. In totaal wordt circa 52.500 m³ ontgraven.

Bergingsperceel	Aanleghoogte (m NAP)	Oppervlakte berging (ha)	Te ontgraven grond (m ³)
A	> +6,20	1,00	6.000
B	> +5,40	0,53	2.000
C	> +5,40	1,88	10.000
D	> +5,40	1,33	10.000
E	> +5,40	1,14	9.000
F	> +5,40	0,43	4.500
G	> +5,40	0,49	3.000
H	> +5,10	0,80	8.000

Tabel 1 Gegevens percelen voor waterberging

Opgaande beplanting

Ten behoeve van de te realiseren flora en fauna (KRW-opgave) is het nodig dat het waterlichaam voor 20-40% beschaduwd wordt door middel van opgaande beplanting. Deze bomen en struiken moeten zorgen voor beschaduwing en voor grof organisch materiaal. Bij dit laatste gaat het om takjes en bladeren in het water die nodig zijn als voedsel en leefmilieu voor diverse kleine waterdieren die van belang zijn voor een betere waterkwaliteit (= doel Europese Kader Richtlijn Water). In de huidige situatie is langs het waterlichaam over ongeveer 30% van de totale lengte aan de zuid-westzijde opgaande beplanting aanwezig. In bijlage 1 is op de overzichtstekening te zien waar het waterschap de benodigde beschaduwing wil realiseren door spontaan opkomende houtgewassen te laten ontwikkelen of door de aanplant van bomen. Op een aantal plaatsen zijn langs de hoofdwatgang bestaande bosschages en bomen aanwezig, die gehandhaafd worden. De bestaande beplanting op de bergingspercelen C en G zullen ten behoeve van de aanleg van waterbergingen gedeeltelijk worden gerooid, waarna weer spontaan opkomende houtgewassen zich kunnen ontwikkelen. Bij het aanwijzen van de locaties waar nieuwe houtgewassen en of bomen komen is rekening gehouden met het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Raalte (voortaan LOP genoemd) en er heeft afstemming met gemeente Raalte plaatsgevonden. Totaal komt het percentage opgaande beplanting hiermee op 40% van de totale lengte van het waterlichaam.

Recreatieve voorzieningen:

Binnen het profiel van de Oosterbroekswaterleiding wordt op verzoek van Plaatselijk Belang Mariënheem op een aantal plaatsen ruimte gereserveerd voor wandelroutes. Deze routes zijn onverhard en zijn gedeeltelijk op waterschapseigendom gelegen. De wandelroutes die buiten waterschapseigendommen worden gerealiseerd maken geen onderdeel uit van dit project. Plaatselijk Belang Mariënheem is verantwoordelijk voor de realisatie daarvan en voor het onderhoud van deze wandelroutes buiten de onderhoudscyclus van het waterschap. De geselecteerde tracés staan op de kaart in bijlage 1 aangegeven.

Tevens is er ruimte voor de realisatie van 2 locaties voor het bedrijven van de hengelsport langs de Oosterbroekswaterleiding.

Zijwatergangen

Aanpassing van het profiel vindt plaats binnen huidige eigendomsgrenzen. De schouwpaden worden vergraven. De nieuwe boveninsteek komt op een afstand van 30 cm vanuit de bestaande aanwezige veekeringen. De vrijkomende grond wordt zoveel mogelijk afgezet in de directe omgeving. Het natte profiel zal op een zodanige manier vergroot worden dat er aan één zijde gedurende het jaar een natte oever kan blijven staan.

In bijlage 1 staan de betreffende aanpassingen op de overzichttekening aangegeven.

Kunstwerken

In de huidige situatie liggen er ter plaatse van de wegwakruisingen duikers in de hoofdwatgang en in de zijwatergangen zijn diverse dammen met duiker en peilregulerende voorzieningen aanwezig. Deze kunstwerken worden in de huidige vorm gehandhaafd. De aanwezige kopdammen in de schouwpaden langs de hoofdwatgang en de zijwatergangen worden daar waar een onderhoudsroute is gepland hernieuwd aangelegd. De onderhoudsverplichtingen voor deze voorzieningen blijven ongewijzigd. De aanwezige kopdammen die na de herinrichting geen functie meer hebben worden verwijderd. Wanneer er nieuwe voorzieningen worden aangelegd moeten deze de vrije migratie niet belemmeren.

Daar waar het waterschap voor de onderhoudsroute gebruik maakt van dammen en duikers komt de onderhoudsplicht bij het waterschap te liggen. De vergunninghouder wordt hierover door het waterschap geïnformeerd.

Vispasseerbaar maken stuw

In de Oosterbroekswaterleiding bevindt zich nu ter hoogte van de Hottenvoortsweg een klepstuw. Deze stuw is een barrière voor de vismigratie. Het plan voorziet in de aanleg van een vispasseerbare constructie. Figuur 2 laat een voorbeeld zien van een cascadevispassage (in of net na aanleg) zoals die aangelegd gaat worden op het in eigendom zijnde perceel van het waterschap aan de westzijde van de bestaande bosschage.



Figuur 2 Voorbeeld cascade vispassage

Dood hout

In de Oosterbroekswaterleiding wordt op 1 traject dood hout in de oever verwerkt. Dit vindt op zodanige wijze plaats dat de doorstroming niet belemmerd wordt. Het doel van deze maatregel is:

1. Ontwikkeling macrofauna
2. Schuilplaatsen voor vis
3. Variatie in stroming van water

Het traject zal gevolgd worden door ecologen en hydrologen om de effecten op het peil en het beheer inzichtelijk te krijgen.

Peilbeheer

De vigerende streefpeilen, zowel bovenstrooms als ook benedenstrooms van de stuw Hottenvoortsweg blijven ongewijzigd. Bij berging C wordt ten behoeve van het functioneren van de bypass een drempel gelegd op zomerpeil +, die zodanig gedimensioneerd wordt dat dit geen peilverhogende effecten oplevert.

7. Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen

Het plan is zorgvuldig opgesteld, er treedt in normale omstandigheden geen significante verslechtering voor de landbouwfunctie op. De volgende uitgangspunten worden gehandhaafd voor vier typisch hydrologische situaties:

- Droog: Verdroging wordt tegengaan en waar mogelijk verbeterd.
- Gemiddeld: De natschade neemt niet significant toe en de oppervlaktewaterpeilen ondersteunen de grondwaterstanden voor de landbouwfunctie.
- Nat: Tijdens jaarlijks voorkomende natte omstandigheden (1Q) mag het niet significant natter worden.
- Extreem: Bij T=10 mogen de gronden hoger dan het 5% laagste maaiveld niet inunderen.

De natuurontwikkeling geeft wat meer ruige natuur. Er wordt gestuurd op de ontwikkeling van de vegetatie door het beheer en onderhoud en door de wijze van inrichting zodat de invloed op de naastgelegen percelen beperkt blijft. De frequentie van het maaibeheer kan tijdelijk opgevoerd worden om nadelige effecten voor de percelen te beperken indien blijkt dat dit nodig is. Het maaibeheer zal in de watergangen zo uitgevoerd worden dat er een maximale variatie in stroming optreedt. Dit is nodig om leefgebied voor kenmerkende macrofauna en vis te verkrijgen. Een beschrijving van het beheer- en onderhoudsplan is opgenomen in hoofdstuk 8.

Het Waterschap heeft de nodige ervaring met het uitvoeren van soortgelijke projecten. Door de uitvoering van het werk wordt er geen schade voor derden verwacht. Overlast tijdens de uitvoering wordt zoveel mogelijk beperkt, maar kan niet helemaal door het treffen van maatregelen worden voorkomen. Eventuele uitvoeringsschade aan eigendommen van derden (rijsporen, gewasderving, enz.) wordt vergoed. Voorafgaand aan de uitvoering zal met alle aanliggende eigenaren contact worden opgenomen.

Vanuit de Flora en faunawet bestaat de eis dat schade aan de natuur zoveel mogelijk wordt beperkt. Het waterschap werkt met de Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen en levert zo een maximale inspanning om de bestaande natuur te beschermen.

7.1 Financieel nadeel

Als een belanghebbende door dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Procedureverordening Nadeelcompensatie Waterschap Groot Salland.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

Na realisatie van het projectplan wordt de nieuwe situatie opgenomen in de legger van de oppervlaktewaterlichamen.

8.2 Beheer en onderhoud

In deze paragraaf worden de streefbeelden en de wijze van beheer en onderhoud van de Oostebroekswaterleiding, de zijwatergangen en de waterbergingen beschreven. In bijlage 2 is per onderdeel het onderhoudsbeeld, de onderhoudsmaatregel, de bijbehorende onderhoudsfrequentie en de verantwoordelijke voor het onderhoud staat.

Hoofdwatergang

Het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd conform de " Beheer- en Onderhoudsvisie watergangen 2050" van het waterschap. Dit is te raadplegen op de wbsite van het waterschap: <http://www.wgs.nl/loket/beleid/beheer/>.

Na uitvoering van dit plan worden het doorstroomprofiel en de natuurvriendelijke oevers door het waterschap onderhouden. Het stroomprofiel wordt 1 tot 2 keer per jaar onderhouden, waarbij door middel van vegetatiegroei een slingerend doorstroomprofiel wordt gecreëerd. Het onderhoud wordt uitgevoerd met rijdend materieel. Het maaisel wordt neergelegd op de onderhoudsroute op basis van beperkt medegebruik met nadeelcompensatie.

De oevers kennen twee typen onderhoudsbeelden. De oever met het onderhoudsbeeld moerasruigte worden 1 keer per 5 jaar gemaaid. Deze oevers worden gemaaid vanuit het aangrenzende perceel. De betreffende eigenaren worden vooraf op de hoogte worden gesteld. Het waterschap voert het maaisel van de oevers af.

De oevers met het streefbeeld bos/struweel worden niet onderhouden.

Wel moet vermeld worden dat aard en omvang van toekomstige begroeiing niet vooraf voor 100% vast staat. Wanneer zich andere ontwikkelingen voordoen dan verwacht moet opnieuw gekeken worden naar de streefbeelden en de bijbehorende onderhoudsfrequenties, welke daardoor kunnen wijzigen. Eventuele wijzigingen in onderhoudsfrequenties van de oevers van de Oostebroekswaterleiding zullen na overleg met de belanghebbenden worden toegepast.

Zijwatergangen

De zijwatergangen worden 1 tot 2 keer per jaar gemaaid door middel van rijdend materieel vanaf de aangrenzende onderhoudsroute. Het maaisel van de zijwatergangen wordt neergelegd op de onderhoudsroute op basis van beperkt medegebruik met nadeelcompensatie.

Waterberging

Voor de te realiseren waterbergingen is in onderstaande tabel het onderhoudsbeeld weergegeven. De ligging is weergegeven in bijlage 1.

Bergingsperceel	Streefbeeld
A	Moerasruigte
B	Bos
C	Bos
D	Bos
E	Bos
F	Bos
G	Bos
H	Moerasruigte

Het maaisel uit de bergingen wordt afgevoerd door het waterschap.

Ook voor de waterbergingen geldt dat aard en omvang van toekomstige begroeiing niet vooraf voor 100% vast staat. Wanneer zich andere ontwikkelingen voordoen dan verwacht moet opnieuw gekeken worden naar de streefbeelden en de bijbehorende onderhoudsfrequenties (deze kan zowel hoger of lager komen te liggen).

Wandelpad

Het wandelpad wordt meegenomen in het regulier onderhoud van het waterschap (1 tot 2 keer per jaar gemaaid).

9. Samenwerking

Het plan is opgesteld in samenwerking met de gemeente Raalte, Plaatselijk belang Mariënheem en de Hengelsportvereniging en in overleg met de betrokken grondeigenaren in het plangebied. Het projectplan is getoetst aan het Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) Salland. Wensen met betrekking tot recreatie zijn meegenomen. Waar mogelijk zijn ook de wensen van grondeigenaren meegenomen.

DEEL II VERANTWOORDING

1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken.

Het voorliggend projectplan is opgesteld binnen de kaders van de Waterwet die in 2009 van kracht is geworden. De toepassing van de Waterwet is gericht op (artikel 2.1 van de Waterwet):

- a) voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c) vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Ad a. Voorkoming en waar nodig beperking overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Waterschap Groot Salland heeft zijn beleid gericht op het voorkomen en waar nodig het beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Dit is vastgelegd in het Waterbeheersplan 2010-2015, vastgesteld op 26 november 2009 door het algemeen bestuur van het waterschap en medio december door de provincie Overijssel goedgekeurd.

Binnen de watergangen van de Oosterbroekswaterleiding is voorzien in de aanleg van enkele bergingen, naast enkele verruimingen van het stroombed in combinatie met de realisatie van een natuurvriendelijke oever. De totale omvang van de aanvullende berging buiten het huidige stroombed bedraagt 10 ha. Het ontwerp van de natuurvriendelijke oevers is zo ingevuld dat er geen nadelige effecten optreden voor de waterdoorvoer of de waterbergingscapaciteit.

Het toenemen van de vegetatie is wel een doel van dit project en in de praktijk kan dit een nadelig effect hebben op de afvoercapaciteit door het verhogen van de weerstand. In het beheer- en onderhoudsplan is hier rekening mee gehouden. De begroeiing zal niet zo toenemen dat de benodigde afvoercapaciteit in gevaar komt. De geprojecteerde bergingen zullen functioneel blijven. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf beheer en onderhoud.

Doelstelling is het realiseren van een duurzaam en veerkrachtig ingericht watersysteem, dat de geldende landbouw- en natuurfunctie ondersteunt door middel van gewenst grondwater- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Er is geen aanpassing van het peil voorzien. Effecten op het grondwater in de omgeving blijven gelijk, mede doordat de bergingen niet dieper dan het zomerpeil aangelegd worden. Bij normale waterstanden bevatten ze geen water en ze trekken ook geen extra kwel aan.

b. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

In het Waterbeheerplan 2010 – 2015 zijn maatregelen opgenomen voor verbetering van de waterkwaliteit in de Oosterbroekswaterleiding. Uit de hierin opgenomen KRW-Factsheet voor de Oosterbroekswaterleiding (Code NL04-Oosterbroeks-Water) is opgenomen dat dit waterlichaam niet voldoet voor de parameters Macrofauna en Vis. Gepresenteerde maatregelen zijn er op gericht de

leefomstandigheden hiervoor te verbeteren door in de Oosterbroekswaterleiding meer variatie te creëren in vorm, diepte en stroomsnelheid en de inliggende stuwen vispasseerbaar te maken.

c. Vervulling van de maatschappelijke functies van het watersysteem

In het genoemde project is afstemming gezocht en gevonden tussen de natuurbeheerders, agrariërs, wandelaars en de visvereniging. Het integrale plan is een optimale mix van landbouwkundige-, waterbeheer- en inrichtingsmaatregelen. Tevens is er voorzien in recreatief medegebruik door de aanleg van wandelpaden naast de watergang.

Conclusie toetsing doelstellingen Waterwet:

De uitvoering van dit plan is in overeenstemming met de doelstelling van de Waterwet.

Overige regelgeving

Geprojecteerde aanpassingen zullen na goedkeuring en na realisatie opgenomen worden in de legger.

Binnen het projectgebied zijn door de gemeente Raalte twee gebieden aangewezen als gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Voordat met de werkzaamheden begonnen kan worden moet archeologisch onderzoek plaatsvinden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan de gemeente aanvullende eisen stellen tot en met het vooraf ontgraven en onderzoeken van locaties op archeologisch erfgoed.

2. Verantwoording op basis van beleid

2.1 Toets beleid waterschap

De voorgenomen inrichtingsmaatregelen zijn een rechtsreeks resultaat van de afspraken in het waterbeheerplan van Waterschap Groot Salland. In de periode 2002 – 2009 zijn in Nederland op basis van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), wateren aangewezen die bepalend zijn voor het watersysteem. Voor deze zogenaamde waterlichamen zijn waterkwaliteitsdoelen vastgesteld op basis van de specifieke kenmerken van het waterlichaam en de kansen voor ecologische ontwikkeling van deze wateren. Oosterbroekswaterleiding is een aangewezen waterlichaam. In het in 2009 vastgestelde waterbeheerplan zijn maatregelen benoemd voor het bereiken van de bijbehorende ecologische doelen van het waterlichaam. Met het uitvoeren van dit projectplan wordt hieraan uitvoering gegeven.

In het waterbeheerplan is tevens vastgesteld dat deze maatregelen voor het einde van 2015 gerealiseerd moeten zijn. Deze deadline zal dus zeer waarschijnlijk gehaald worden voor deze waterlichamen.

De waterberging is een invulling van de doelstellingen binnen het beleid voor WB21 en NBW. De bergingen voorzien in een gedeeltelijke invulling van de totale opgave. De resterende opgave (16 van de 24 ha) zal in een later stadium in een ander deel van het stroomgebied gerealiseerd moeten worden. Deze resterende opgave blijft dus staan en wordt nu voor ongeveer 30% gerealiseerd.

2.2 Planologische inpassing

De aan te leggen natuurvriendelijke oevers passen in het bestaande planologische beleid. Het betreft geen wijziging van de functie en sluit aan bij de huidige functie van het oppervlaktewater in dit gebied.

De aanleg van de waterbergingen vindt plaats op (voormalige) landbouwgronden. Deze gronden krijgen een nieuwe aanvullende bestemming, namelijk waterberging. Hiervoor moet een wijziging van het lokale bestemmingsplan plaatsvinden. Deze nevenfunctie wordt toegevoegd aan de bestaande functie van landbouw of natuur.

3. Verantwoording van de keuzes in het project

In de huidige situatie voldoet met name de Macrofauna vegetatie niet aan de waterkwaliteitsdoelen zoals door het waterschap is vastgesteld binnen de normen van de Kaderrichtlijn Water. Ook de vispopulatie voldoet niet. Daarvoor zijn maatregelen nodig, zoals extensiever onderhoud, meer variatie in stroming, beschaduwing, natuurvriendelijke oevers en vispassages.

In stromende wateren zoals de Oosterbroekswaterleiding is variatie een belangrijke randvoorwaarde. Door het te voeren beheer en de aanleg van natuurvriendelijke oevers aan 1 zijde, en het handhaven van een andere steile zijde, inclusief cascades en meanderende stukken leveren meer morfologische variatie. Door de verschillende omstandigheden zullen meer organismen zich in dit water thuisvoelen waardoor meer biodiversiteit het resultaat zal zijn.

De chemische waterkwaliteit wordt met deze maatregelen niet rechtstreeks verbeterd, hoewel de plantengroei voor een deel voedingsstoffen uit het water zal afvangen. Voor de verbetering van de chemische kwaliteit is het de verwachting dat het landelijke beleid op termijn verder zal bijdragen aan de waterkwaliteit.

Naast het opnieuw inrichten van dit waterlichaam zal het beheer en onderhoud hierop aangepast worden. Planten en dieren kunnen zich verder ontwikkelen. Het onderhoud is er wel op gericht dat de afvoerfunctie van het watersysteem gehandhaafd blijft.

Vispassages

De aanwezige stuwen maken het voor vissen onmogelijk hoger gelegen stuwpanden te bereiken.

Uit onderzoek blijkt dat veel vissoorten die thuishoren in een langzaam stromende watergang op zand ontbreken. Ook is de visstand eenzijdig en zijn de aantallen laag. Door de stuwen vispasseerbaar te maken geef je vissen de mogelijkheid hoger gelegen panden te bereiken om op deze manier geschikte paai-, opgroei- en voedselgebied te vinden.

Voor de Oosterbroekswaterleiding is gekozen voor een cascadepassage. Dit type passage past landschappelijk het best bij een natuurlijke inrichting van een langzaam stromende watergang op zand. Maar nog belangrijker, deze passage heeft ook een positieve invloed op de aanwezigheid van kenmerkende macrofauna. In de passages is de stroomsnelheid en de turbulentie van het water zodanig dat sommige kenmerkend soorten alleen hier aangetroffen worden. Door de in veel gevallen beperkte beschikbare ruimte kan de watergang op meer plaatsen veelal niet optimaal ingericht worden om deze omstandigheden te realiseren. Dit betekent dat deze passage een belangrijke bijdrage levert aan het behalen van de KRW doelen.

Waterberging

De belangrijkste reden om waterberging aan te leggen is om te blijven voldoen aan de eis dat buien zoals ze eens per 10 jaar voorkomen binnen het systeem opgevangen kunnen worden (tevens huidige situatie), ook na de ingrepen in de watergang. Dit moet gebeuren bij voorkeur zodanig dat er geen schade optreedt voor andere gebruiksfuncties zoals wonen of landbouw. In geval van Oosterbroekswaterleiding is er deels voor gekozen om laaggelegen percelen verder te verlagen en in te zetten als meebewegende berging. Op het moment dat de waterstand als gevolg van neerslag gaat stijgen zullen deze gebieden zich vullen. Daarnaast worden er stroken naast de watergang verlaagd

waar extra water geborgen kan worden. Deze maatregelen zorgen er samen voor dat benedenstreams minder water in 1 keer aankomt en problemen zoveel mogelijk voorkomen worden.

Recreatief medegebruik

Door Waterschap Groot Salland is in november 2007 het Beleidsdocument recreatief medegebruik vastgesteld (<http://www.wgs.nl/genieten-water/genieten-water-mits>). De aanleg van wandelpaden langs de Oosterbroekswaterleiding past binnen dit beleid. Er heeft afstemming plaatsgevonden met lokale belanghebbenden en de aanleg zal niet vertragend werken op de realisatie van de waterstaatkundige werken.

4. Benodigde vergunningen en meldingen

Aanvullend op dit projectplan zijn de volgende vergunningen nodig:

- Melding ontgrondingen
- Wijziging bestemmingsplan gemeente Raalte
- Archeologisch onderzoek en mogelijk een omgevingsvergunning

DEEL III RECHTSBESCHERMING (PROCEDURE)

1. Procedure

Uitgebreide procedure conform afdeling 3.4 Awb

Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen uitsluitend degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgestelde plan beroep instellen.

Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende zes weken (vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd) kunnen degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, beroep instellen bij de Rechtbank Zwolle-Lelystad (Postbus 10067, 8000 GB, Zwolle) onder overlegging van een afschrift van dit projectplan. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

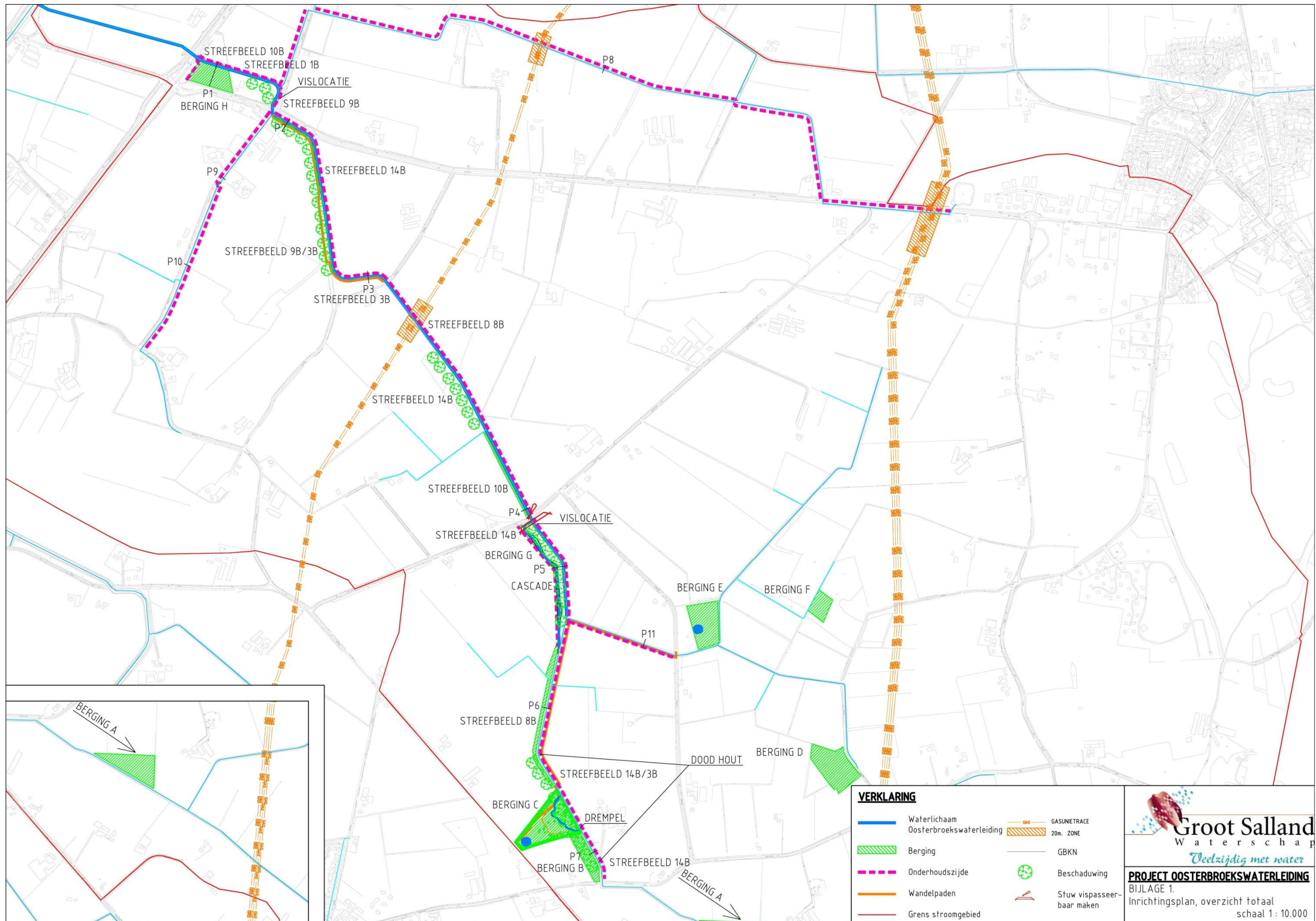
Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kan degene die bezwaar of beroep indient gelijktijdig of na het indienen daarvan een zogenaamd verzoek om een voorlopige voorziening doen bij de Voorzieningenrechter van Sector bestuursrecht van de rechtbank Zwolle-Lelystad (Postbus 10067, 8000 GB, Zwolle). Daarbij moet een kopie van het bezwaar of beroepschrift worden overlegd. U kunt het verzoek ook digitaal indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

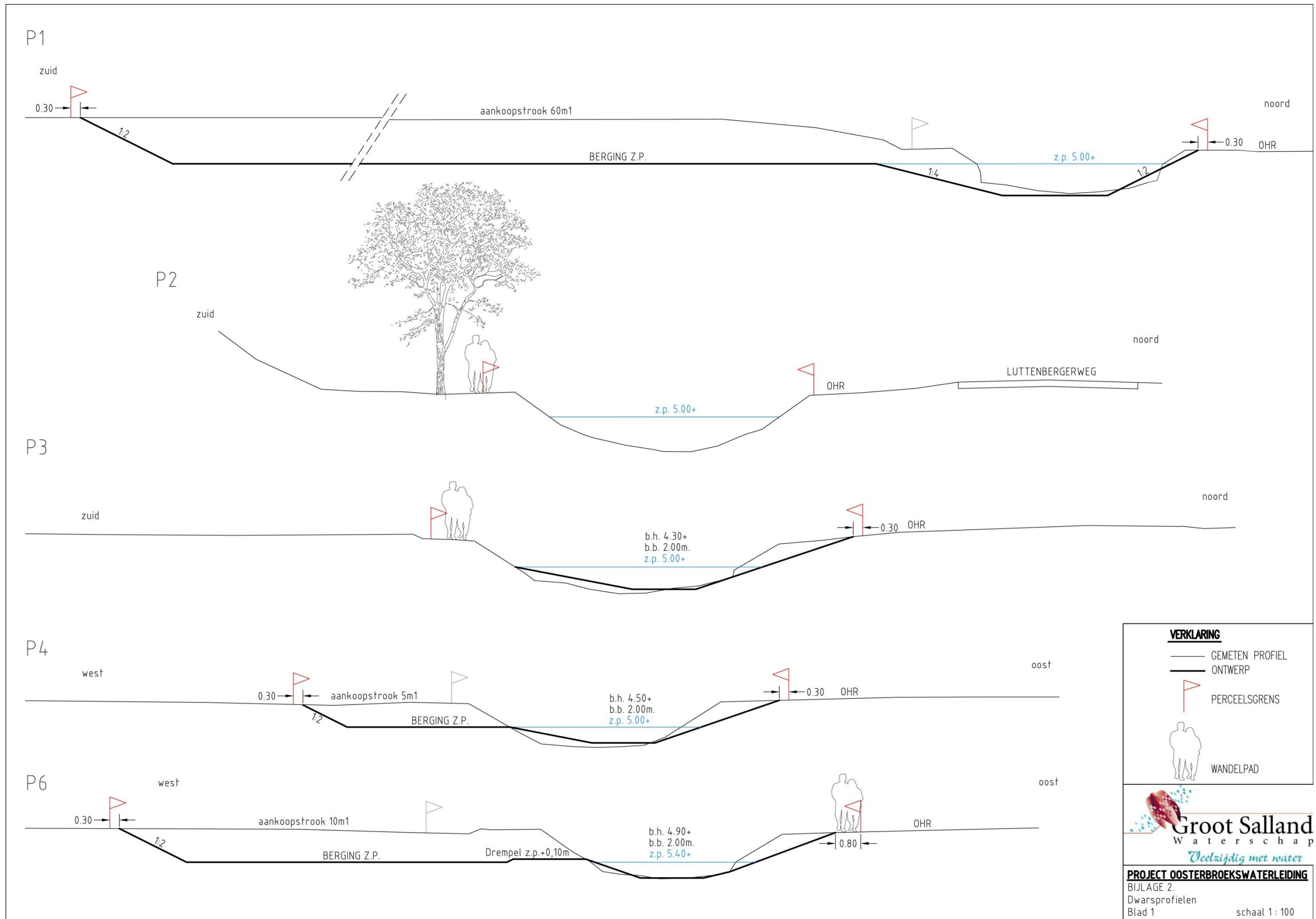
Ook voor het doen van een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

DEEL IV BIJLAGEN

- Tekeningen
- Onderhoudsplan

Bijlage 1. Detailkaarten met profielen.





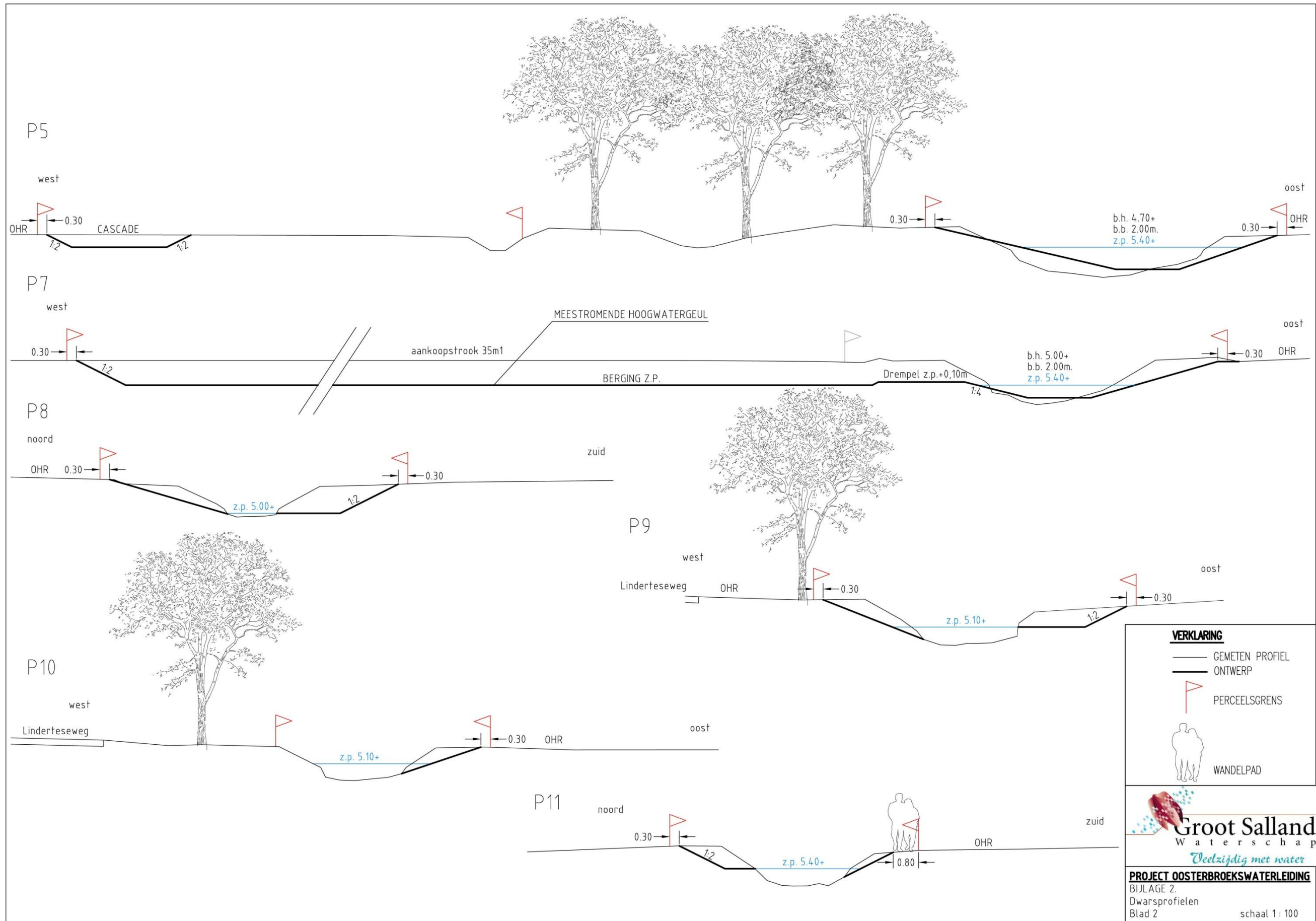
VERKLARING

- GEMETEN PROFIEL
- ONTWERP
- PERCEELSGRENS
- WANDELPAD

Groot Salland
 Waterschap
Veelzijdig met water

PROJECT OOSTERBROEKSWATERLEIDING
 BIJLAGE 2.
 Dwarsprofielen
 Blad 1

schaal 1 : 100



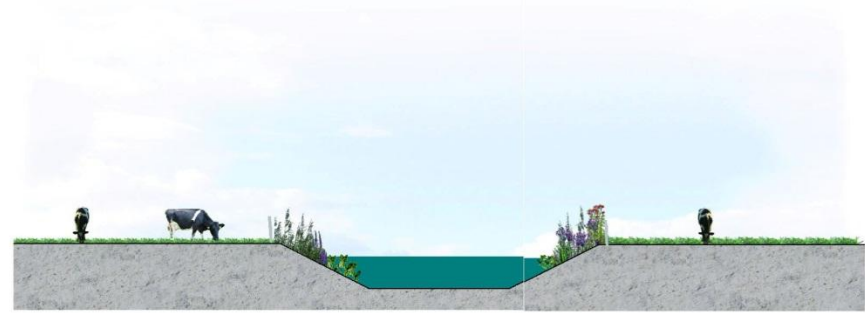
VERKLARING

- GEMETEN PROFIEL
- ONTWERP
- PERCEELSGRENS
- WANDELPAD

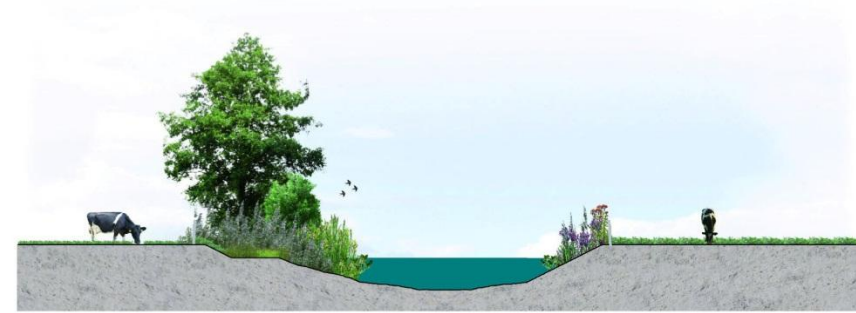
Groot Salland
Waterschap
Veelzijdig met water

PROJECT OOSTERBROEKSWATERLEIDING
BIJLAGE 2.
Dwarsprofielen
Blad 2

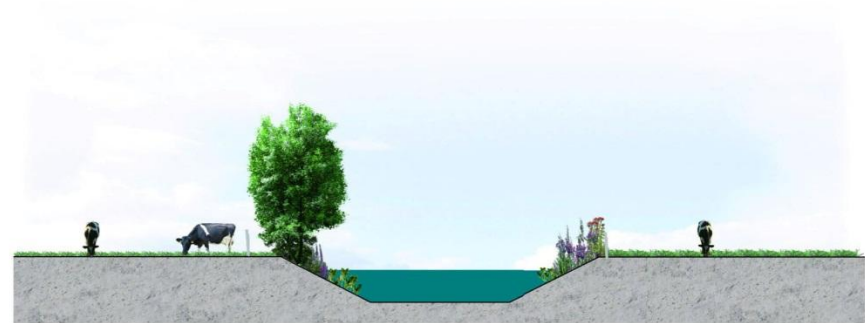
schaal 1 : 100



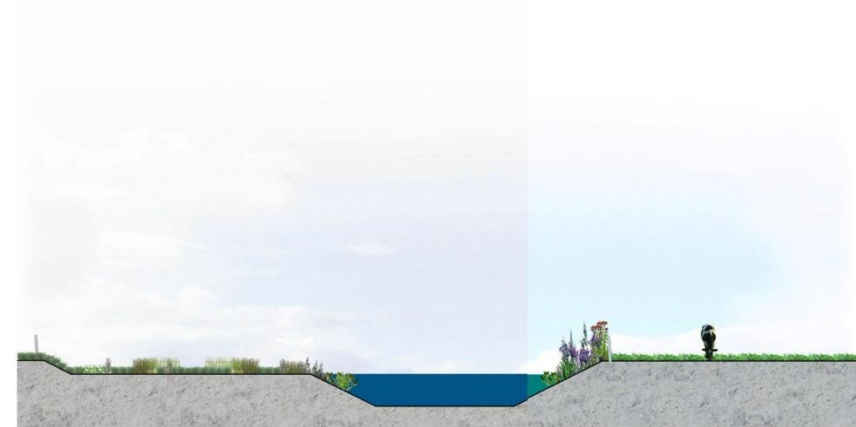
1B



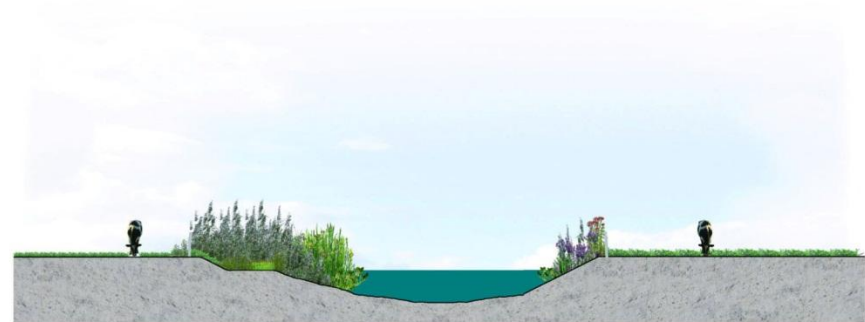
9B



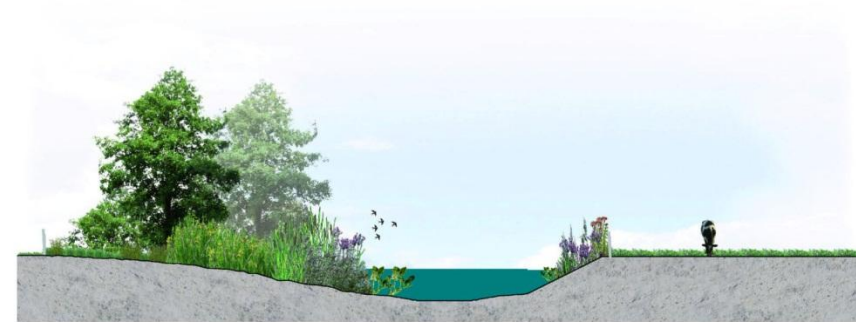
3B



10B



8B



14B



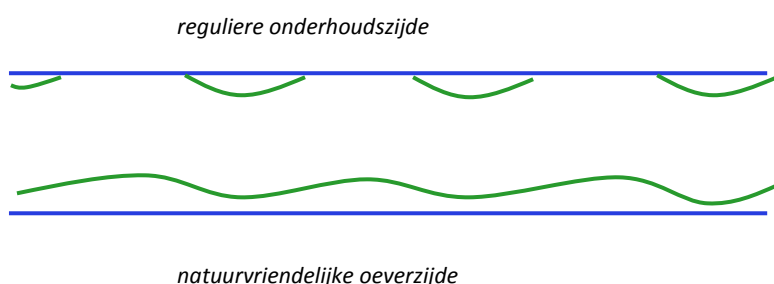
Groot Salland
Waterschap
Veelzijdig met water

PROJECT OOSTERBROEKSWATERLEIDING
BIJLAGE 2.
Streefbeelden
Blad 3

Bijlage 2: Tabel onderhoudsstreefbeelden

In de tabel op de volgende pagina staan de onderhoudsmaatregelen weergegeven met een verwijzing naar de nummers van de dwarsprofielen en onderhoudsbeelden.

Onderdeel/ Maaironde	Onderhoudsbeeld (zie volgende pag.)	Onderhoudsmaatregel	Frequentie	Methode	Periode
<i>Hoofdwatgang</i>					
Watgang	5; Eén droog talud + één natte oever hoge begroeiing, met slingerende oevervegetatie (zie figuur 3)	Maaien stroomprofiel, één natte oever pleksgewijs en droog talud (zie figuur 3)	1-2 x per jaar	Breedspoor	1 juni tot 1 november
Natuurvriendelijke oevers	Moerasruigte	Maaien van droge en natte oevers, pleksgewijs (zie figuur 3)	1 x per 5 jaar	Breedspoor	1 november tot 1 februari
<i>Zijwatgangen</i>					
Watgang	5; Droge taluds + één natte oever hoge begroeiing aan kant flauwe oever	Maaien stroomprofiel, één natte oever en droog talud aan kant onderhoudsroute	1-2 x per jaar	Breedspoor	1 juni tot 1 november
<i>Waterberging</i>					
Berging B, C, E, D en F	33; Struweel/bos	Geen onderhoud	-	-	-
Berging A en H	Moerasruigte	Maaien van droge en natte oevers, pleksgewijs (zie figuur 3)	1 x per 5 jaar	Breedspoor	1 november tot 1 februari
<i>Vispassages</i>					
Bypass door berging C	n.v.t.	Specialistisch beheer	1x per jaar totdat bypass beschaduwd is	Breedspoor	1 november tot 1 februari
<i>Overige</i>					
Singels - zie ontwerpkaart	n.v.t.	Extensief onderhoud, opsnoeien bossages langs derden ivm overhangen groen. Strook van ca. 2 meter; Bosschage laten liggen	1x per 10 jaar	Handmatig	1 november tot 1 februari



Figuur 3: Slingerende oevervegetatie – aan de natuurvriendelijke oeverzijde in een golvende lijn begroeiing laten staan. Aan de reguliere onderhoudszijde pleksgewijs begroeiing in de natte oever laten staan. Ter hoogte van het varend onderhoud (noorden N35) meer begroeiing/structuur toestaan,

Onderhoudsbeeld watergangen

5. Eén droog talud + één natte oever hoge begroeiing



Eén talud (droog talud + natte oever) heeft hoge begroeiing. De rest is gemaaid. Er is vrijwel geen opstuwing door water- en oeverplanten in het stroomprofiel.

Onderhoudsbeeld bergingen

32. Moerasruigte



De berging is het hele jaar door nat. De berging is begroeid met soorten als liudotte, zwanebloem en waterriet.

Onderhoudsbeeld bergingen

33. Struweel / bos



De berging kan zowel nat als droog zijn en is voor het grootste deel begroeid met struiken en bomen.

Onderhoudsbeeld bergingen

34. Poel



De poel is een extra verlaging in de berging waar gedurende een groot deel van het jaar water staat. Voor soorten als Kammananader en libellen kan de poel van grote waarde zijn. De poel is deels begroeid met water- en oeverplanten.